

PREPARE Partnership for Rural Europe

Povzetek listine PREPARE o Skupni kmetijski politiki po letu 2013

PREPARE je združenje dveh pan-evropskih nevladnih organizacij – Forum Synergies in ECOVAST – in nacionalnih mrež organizacij civilne družbe iz Češke, Estonije, Finske, Hrvaške, Madžarske, Latvije, Litve, Poljske, Slovaške, Slovenije in Švedske. **Cilji** mreže PREPARE so krepitev civilne družbe v podeželskih območjih in podpora mednarodnemu sodelovanju na področju razvoja podeželja, še posebej v novih članicah EU ter v državah Srednje in Vzhodne Evrope. Ta listina je napisana na podlagi naših ciljev in stališč omenjenih držav.

Naša **vizija razvoja podeželskih območij** po letu 2013 vključuje tista območja, ki aktivno prispevajo k ciljem EU 2020; ki imajo prilagodljivo družbeno strukturo; ki imajo raznovrstno gospodarstvo; ki imajo bogat ekosistem, pokrajino in kulturno dediščino; in ki pomembno prispevajo k omilitvi in prilagajanju klimatskim spremembam.

Številna podeželska območja v Srednji in Vzhodni Evropi ne dosegajo teh idealov. Lokalna gospodarstva so omejena; socialne strukture niso prilagodljive; mnogi ekosistemi ter pokrajine izjemne vrednosti so ogroženi zaradi izginjanja tradicionalnih praks kmetijstva in gozdarstva. Te regije ne prispevajo niti h konkurenčnosti niti k trajnostnemu razvoju. Velik problem predstavlja dejstvo, da je težko doseči njihovo notranjo kohezivnost. Pomanjkljivosti v teh regijah povzročajo širše probleme, saj se ljudje selijo v večja mesta in v druge države. Teh regij ne moremo in ne smemo odpisati. Predstavljajo namreč prav tisto bogastvo, ki ga Evropa potrebuje.

Omenjena podeželska območja **zahtevajo drzen in široko zasnovan drugačen pristop k razvoju.** Ta vključuje naslednje:

- združiti je potrebno vse pomembne politike, programe in sklade, ki vplivajo na razvoj na sub-regionalni ravni in se nanašajo na »razvoj podeželja«. Nujno je treba vključiti tudi izobraževanje, zdravstvo, socialne storitve, promet in drugo;
- izzvati politiko in sklade povezane s sektorji izven kmetijstva in podeželskega razvoja, vključujoč Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, Evropski kohezijski sklad, Evropski socialni sklad, Evropski ribiški sklad in druge;
- graditi in okrepiti poslovno sodelovanje med ruralnimi in urbani območji;

Iz vidika **vođenja** ta pristop obsega naslednje:

- EU mora zagotoviti jasno smer strategije razvoja podeželja; osnovati mora vrsto velikih Skladov z jasno vidno komplementarnostjo med njimi; in omogočiti državam članicam, da sprejmejo široke in prilagodljive ukrepe, ki vodijo k razvoju podeželja.
- države članice in regije bi morale vzpostaviti jasen okvir strategije za razvojne aktivnosti z dopolnjujočo se finančno pomočjo, katera bi se črpala iz različnih nacionalnih in evropskih skladov;
- razvojne aktivnosti bi se v osnovi morale izvajati na ciljnih področjih, ki zajemajo (kjer je možno) tako mestna kot podeželska območja.

Če bodo sistemi podpore celostnemu razvoju področij ustrezno delovali, potem »sektorsko lastništvo« različnih politik in skladov ni pomembno. Če razvoj podeželja ostane znotraj domene Direktorata za kmetijstvo, mora dobiti razvoj podeželja enakopraven položaj s kmetijstvom.

Ravni financiranja razvoja podeželja bi morale biti določene ne v povezavi s tem, kaj lahko kmetijstvu odvzamemo, temveč glede na to, kaj podeželske regije resnično rabijo, da se ekonomsko razvijejo, da dosežejo socialno povezanost, da zaščitijo okoljske vrednote in da pozitivno prispevajo k novim izzivom klimatskih sprememb na področju zagotavljanja energije in hrane.

Močno se **zavzemamo za pristop k razvoju preko subregionalnih partnerstev** med javnim, zasebnim in nevladnim sektorjem. EU bi morala prispevati k razširitvi izvajanja pristopa LEADER in omogočiti lokalnim akcijskim skupinam, da črpajo iz skladov za razvoja podeželja in ostalih programov ter da so aktivna, tako v mestnih, kot v podeželskih regijah.

Civilna družba lahko pomembno prispeva k podeželskemu in območnemu razvoju. Zato si želimo večje vključenosti civilne družbe pri nacionalnih mrežah za razvoj podeželja; več konzultacij države s civilno družbo pri pripravi nacionalnih strategij in razvojnih programov; vključitev civilne družbe v strukture subregijskih združenj in med koristnike razvojnih skladov.

Kmetijstvo je za Evropo vitalnega pomena zaradi svoje vloge pri zagotavljanju prehranske varnosti; ker zagotavlja velik delež hrane, ki jo uživamo Evropejci; dosega znatni obseg izvoza, proizvaja surovine za podjetja z dodano vrednostjo; in zagotavlja širok izbor okoljskih in družbenih »javnih dobrin«. Javnih dobrin ne moremo zagotavljati zgolj s tržnimi principi ali predpisi; podpreti jih moramo s posebnim sistemom financiranja.

V območjih z neugodnimi razmerami, trajnostni razvoj okoljskih in socialnih javnih dobrin zahteva ohranjanje tradicionalnih načinov kmetovanja in gozdarjenja, podprtih z dopolnilnimi ekonomskimi dejavnostmi. V teh območjih bi države članice morale slediti močnim lokalnim razvojnim strategijam, ki se izvajajo po različnih

družbenih, ekonomskih in okoljskih merilih. Celostni pristop na lokalni stopnji je bistven, če želimo preprečiti neželjeno razseljevanje, manjšanje števila prebivalstva na podeželju, nadaljnje izgubljanje delovnih mest, slabljenje ekosistemov in pokrajin in neugodne vplive selitev množic iz podeželskih v mestna okolja.

Tak način lokalnega razvoja lahko pripomore k vsem trem ključnim ciljem Evrope: konkurenčnosti, koheziji in trajnostnemu razvoju.